

محیط

سیاسیاتدن ماعدا هرشیدن بحث ایدر، اون بش کونده برنشر

اولنور مجموعه در

زیرده کی منظومه «مرأت العبر» و «میزان الادب» مؤلفی دیار بکرلی سعید پاشا
حضرتلری طرفندن ارسال بیورلمشدرکه کمال فخر ایله درج ستون ابتهاج ایلرز.
«محیط»، سعید پاشا حضرتلری کی اعاظمک محیط آناری اولقله افتخار ایدر.

تنزه

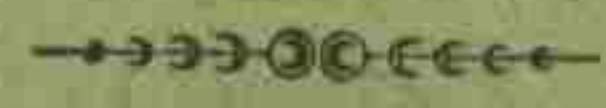
بر مجلس ابدیه بر صاحب مزیت
ایتدی بکا بوکونه بر واقعه حکایت:
«بر صخدم که خورشید ایتدی طلوع افقندن
حسب التنزه ایتدم بر کلشنه عزیمت
صبح کشایشندن ازهار ایدردی خنده
مهرک نمایشندن اشجار آلودی صورت
اشجاردن چچکلر عکس ایشیدی حوضه
اولشیدی وجهی آبک آینه مسرت
حوض اول قدر مصفا کویا که حوض کوثر
باغ اول قدر دلارا کویا که باغ جنت
خیط الشعاعی شمسک اولدجه پرتو افزا
فواره وش ویرردی سطح میاهه صورت

لوح زمردینه دوغوش ایدی چمنزار
ایلردی اهل باغه عرض کمال بهجت
هر صفحه چنده مجرای آبی کویا
چکمش ایدی کومشدن جدول مثالی قدرت
کوردکجه ارغوانک اوستنده ژاله صاندم
یاقوت درجه قویمش لؤلؤ ید مشیت
هر شاخی ایشدی برغندلیب مسکن
اوستنده نغمه لرله ایلر ایدی خطابت
بریانده اشنالر، بریانده خوش صدائر
بر یرده انس والفت، بر یرده عیش وعشرت
صهبای آتشین رنگ اولدجه شعله پیا
ایتمزدی اهل نزهت انوار مهره رغبت
یوزلرده کی علامات آثار کیف ومستی
دیبلرده کی مقالات الفاظ عشق ووصلت
هر نه خطور ایدرسه خاطرلره مهیا
کورسه ک قیاس ایدردک اول کاستانی جنت
هر اهل ذوق ایدرکن کندی مذاقن اجرا
کلدی بنده اولدی هم صحبتیم بر آفت
رخسار تابناکی مرآت صنع مولی
اشکال وجه پاکی برهان حکم قدرت
کویا تجسم ایش انواری افتابک
کلشده صکره اولمش اول آفته حقیقت
اجرام کائناتی ایلر ایدی توابع
حکمن ایدرسه اجرا حسنده جاذبیت

زائل اولوردی البت خاصیتی نسیمک
ازهاره عرض اولنسه روینده کی بشاشت
تزیین ایدنجه باغی انوار التفاتی
اولدی کورن جمالن انکشت خای حیرت
ویردکجه حسن و آئی آتش مثالی شعله
ایلردی لاله زاره کویا حریق اصابت
دستمین اولدی زائل هر کونه اختیارم
جسممین اولدی ذاهب هر درلو تاب و طاقت
افکار آرزوده جولر کبی توارد
کوز اشک پاش حیرت وجدان اسیر دهشت
اعضای جسمه کلدی زیبق مثالی لرزش
نطقمده کی تردد ویردی لسانه لکنت
آرتدجه اضطرابیم، فر بولدی التهام
کوردکجه پیچ وتابیم، تأمینه ایتدی رغبت
اولمش ایکن درونم قلب حزینه مدفن
ویردی حیات تازه وجدانمه بوشفقت
اسباب بختیاری کلدی بتون وجوده
معمار مقصد ایتدی طرح بنای بهجت !!
یار آرزویه خادم، اغیار هپ ملازم
نه مانع ومزاحم، نه ثقلت رقابت
اقبال یار اولنجه هیچ قالمدی دلمده
اندیشه محاسد، آثار درد ومحنت
اولدی کمال اقبال اول مرتبه مساعد
صاندم که ارتق اولمز بونعمته نهایت

ناگاه آچلدی چشم کندی فراشم ایچره
 حیفا مکر سراپا رؤیا ایمش بورؤیت
 باقدم نه آشنا وار، نه عشرت و صفا وار
 نه اول مقام زهت نه مجلس مشرت
 اقبال و کامرانی هپ بویله در جهانده
 مدبر حزین نکبت، مقبل اسیر غفلت
 منصب خیال و خلیا، نعمت مثال رؤیا
 دنیا لذایزنده یوق ذره جه حقیقت
 بختک مساعد اولسه احباب اولور هپ اعدا
 اندیشه تخالف بولمز داکده صورت
 هر نه مراد ایدرسهک ساعی اولور حصوله
 بدخواه خبث طینت، اعداء قبح سیرت
 اقبال اولورسه زائل قلمز سنکچون اصلا
 نه دوستده حمیت، نه اصدقاده شفقت
 نفسک ایچون فدایی ظن ایتدیگک اجبا
 بدخواهلقده ایلر تشمیر ساق غیرت
 سن نی شکر اکر سن دست صحابتکه
 برده باقار سن اولمش برحفظل خیانت
 سن تربیه ایدرسن اوز دست نعمتکه
 برده کوررسن اولمش آماده خیانت
 ایام نکبتکه ایلر عبوست ابراز
 اول یوزکه عزتکه اظهار ایدر بشاشت
 دنیاده هر نه صورت کوسترسه روی اقبال
 واجیدر احتیاطه هر حالده رعایت

قالسون بو یادکارم اخوان باصفایه
 دنیاده ایلدکجه دور آسیاب عبرت

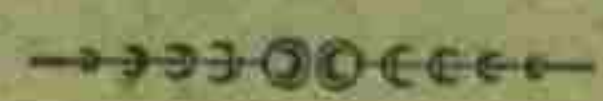

ماضی

[ترجمه در]

لوح خندان طبیعت دائماً،
 صاقلایور وجهنده کی علوتی؛
 دمبدم اولمقده ثابت اول لقاء،
 ایتیمور اصلا تبدل صورتی.
 * * *
 دائماً چاغلر شو انهار خزین،
 دائماً غمکین و مغبر مشجره؛
 جذبّه سور آورین بذل ایتمهده
 نوبهار ایامی دائم هر یره
 * * *
 هپ شواهدده نمایان اولمهده،
 هر سنه برستره برف خزین.
 کوه و صحرال مزین؛ نوبهار،
 دهری ایلر برسرای دلنشین!
 * * *
 روزن دار النعمم پر نور اولور،
 مهر عیان اولدکجه هر صبح آغلارم.
 هپ یرنده طورمهده اشیا، فقط
 زده در کنجاکده کی سودالرم؟

ممدوح

یاپراق

[ترجمه در]

بر زمانلر وزان اولورکن باد،
 کوکه دوغری اوچاردی بر یپراق.
 ایتدی بر مدت اعتلا او یله؛
 اکا غایت اوزاق کلوب طوپراق،

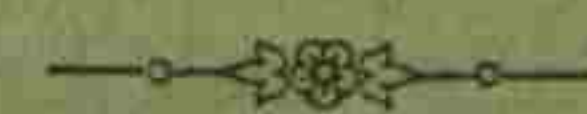
دیدیکه: «ارضه غیره اینم بن
 بر تنزل که لایق تعیب!
 مامن برقه ایلدم طیران!
 بنی کیم واردر ایلین تعیب؟»

آکا اولدجه روزکار ظهیر،
 اسمانه اولوردی هپ مائل؛
 فقط انقطاع ایدبجه نسیم
 اولدی اول آنده طوپراغه نازل!..

*
*

سنده بویله دوشرسک، ای انسان،
 یوق زمانده اثر صداقتدن!
 سنده صوکره اراریم صاندک
 بر اثر بو کمال شهرتدن!...

ممدوح

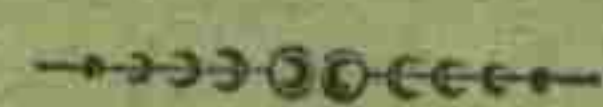

بردها

.....

اولزکه غایه باصره انتباهده
 بیتسون الم، کورونمسون آفات بردها
 انسانلر او یله یاره لر اجدی طبیعته
 کیم ایلز قبول مداوات بردها!
 هر شوقی بر خسوفده؛ عمر گذشته می
 کورمک میسر اولسه ده هیات بردها!
 انسان ایدبجه تدقیق حکمتله ائتلاف
 ایلر کمال عجزینی اثبات بردها!

جناب شهاب الدین

یاوه

— ۱ —

مرحبا ای لطیف باد صبا!
 مرحبا ای مه سما پیم!
 سزه وقف زمانی پک سورم
 اولور افکار و حسمه کویا
 هر تماشا صفای نوبخشا!
 لوحه خا کدانی پک سورم

— ۲ —

قدرت حق بر فصاحت
سویلر اشیا لسان عبرتله
دیکلرم ساکنانه دقتله
فکر حکمتله فرط حیرتله
روحه سویلر لسانی پک سورم

— ۳ —

ایسته مم هیچ کیمسه دن ارشاد
ذوق وحسم یتر بکا استاد!
شعرمه حزن لیل ایدر امداد
ایلرم بر بلوطن استمداد!
چهره آسمانی پک سورم

— ۴ —

ویریور هر خصوصده الحق
فکرمه سیر اختران رونق!
ایشیمی مجموعه هوا یازمق؟
سن نه دیرسین آ حضرت احمق؟
بن بو طرز بیانی پک سورم

— ۵ —

قر اولمزسه آسمان پیا
بشقه برصورته کیرر اشیا!
بیک خیال غریب اولوب پیدا
طویلیر برصدای حزن افزا!
اوصدای نهانی پک سورم

— ۶ —

دوکر اوراقنی بتون اشجار
صاچیلیر صانکه حکمت افکار!
نه خیال عیان ایدوب اضمار
نه مال نهان ایدر اظهار!
آه وقت خزانی پک سورم

— ۷ —

طالغهلردن سواحل دریا
چیقارز برصدای خوف افزا
ایدر اول حال ایله بتون اشیا
بکا تصویر قدرت مولا
بجر دهشت نشانی پک سورم

— ۸ —

بلبل خوشنوی و حدتکیر
ایلینجه خیالی تقرر
ایدوب اول حالی کوکله تأثیر!
ایلرم شعر نوبنو تحریر!
او کوچک نکته دانی پک سورم

— ۹ —

کلبکلر ایدر لر استغنا
کورسه لر برشکوفه رعنا!
قوشبغزلر دهن کشای صفا
هر چیچک بر لسان ایله کویا!
سورم گلستانی پک سورم

— ۱۰ —

گیره من ذهنه خیال نفاق
 کیزلیدر خامه سنده فکر وفاق!
 چشمی معطوف حکمت خلاق
 او در الحق مربی اخلاق!
 شاعر خوش زبانی پک سورم

— ۱۱ —

پیش چشمیدن اولدی کرچه نهان
 ینه قارشده در فقط جانان!
 طولاشیرسه خیالی نور افشان
 کسلییر ایتدیکم بو آه و فغان!
 آه او آشوب جانی پک سورم

تپه دلتلی زاده

ح. کامل

[مظلّم برکیجه ده]

ندر بودهشت ظلمت، بولیه ماتم؟
 ندر بو حالت عالم، بو کسوه ماتم؟
 ندر بو ظلمتک ای مه، بولهیجه ماتم؟
 ندر بوناله قلبم، بونشوه ماتم؟
 دو قوندی کوکله. حیفا! .. بولوحه ماتم!
 ندر بوصوت حزینک آنوحه ماتم؟!

**
 *

ندر بو آه نهانی شو قلب نالانک؟
 ندر بوشکل حزینی شو خاک ویرانک؟!
 یتشدی نغمه سی آرتق بو آه و افغانک!
 کورون سن ای مه انور، او وجه تابانک،
 انیس شوق حزینی! .. دل پریشانک!
 ندر بومسکن غمده بولوحه ماتم؟! ..

**
 *

خیاله، حسه، دو قوندی شو آن تنهائی!
 شو وحدت عالمی، یا خود جهان تنهائی!!
 مجرد ایلدی خلقدن مکان تنهائی!
 ندر بوقسوتی جالب زمان تنهائی؟
 ..
 دو قوندی قلب حزینه بولوحه ماتم!

**
 *

چکلدی کیتدیمی هر جان بو دار ظلمتدن؟
 توحش ایلدی بلکه دیار ظلمتدن!
 ..
 خلاصه کل بنی ای سن بو غار ظلمتدن!
 کوتور او عالم نوره مزار ظلمتدن!
 یتر بو حال غریبک آلوحه ماتم!

**
 *

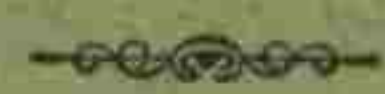
تخطر ایتدیریور آه، او ماه ظلمتبار،
 او وجه مهوشی، زرده عجب او شانلی نکار!
 قارا کلق اولسه یاری بولوردی قلب تزار!
 رحم ایله آچیل ای سمای پرتودار!

او ماهی اوزله‌دی کوکلم نه یانده اول دلداری؟
تنور ایله بنمچون آلوحه ماتم! .

علی سعادت

— محیط —

بومنظومه ایچون «هنوز فک مژگان ایتمه باشلایان بر صبح تر قینک خزین
بر رنگ انفلاقی» توجیهی بولدقسه ده او توجیه - وقتیه - غایت فنا بر کتابه
صرف ایدلدیکندن، شمایلک شو قدر دیه ییلیرزکه، سعادت بک افندی خزین بر
قلبک سنوحاتی متین بر افاده ایله ترین ایدر بر شاعر شاب اولمسندن عن قریب
ترکربک بر «فرانسوا قویه» سی مقامنده بولنه جقلرینی کندیلرینه حالاً تبشیر
واستقبلاً تبریک ایدرز.

« هانری دوران » لک :

دوغمق، یاشامق، اولمک؛ بونلر هر فردک اقتحامه مجبور اولدینی مقدراتدن
یا خود اراده آلهیه محتمده کی خفایای عمر دن بشقه برشی دکلردر.
ماضی، حال، استقبال؛ حیات بو اوچ شیدن، بو اوچ لکه دن عبارت!
نه قدر آز! ..

**
*

فقط، اگر بومیانده بزه بو وارلنی ویرن دقیقه مظلمه نیک مجهول، کشف
بر استقباله منجر اوله جینی دوشونولورسه، اگر هر درلو اقدام و مساعی یالکز
بر نتیجه انقلاب ایدر و وجود تدبیر او باد قدر اوکنده بر برک خزان مثابه -
سنده قالیرسه، اگر هر درلو الام و اکدارک بروجه معنویسی بولنورسه،

اگر چه امیدک رهبر اولدینی کشتی حیات ابدی بر بحر ایچنده غلطان او -
لورسه، اگر هر دقیقه ورودندن خوف وحذر ایتدیکمز ممانک الحق بر نشانه
حیاتدن و شو خاکدان کدورت اشیانک یالکز بر طریق اسماندن بشقه برشی
اولدینی تحقق ایدرسه، اگر وقت و زمان حیات نهایت بولور بولز بدایت
ابدیت چهره بروز دهشت اولورسه و اگر حیات ایچنده اک فرخناک بر دور
اولان دور محبت و سودانک یالکز بر ظل زائل اولدینی اکلایشیلیرده، حیاتده
هیچ بر شیتک بقا پذیر اوله مدینی و عمر الحق بو ثباتسنزلقدن عبارت اوله رق،
هر سرورک بر کدر اولدینی حقیقی استحصال ایدیلیرسه، اوزمان حیات، یالکز
بر لکه دن عبارت اولان حیات؛ نه قدر چوق! ..

مدوح

موده

کنجلمزده هر نوع موده بی تقلید ایچون بیوک بر آرزو کورلمکده در.
نقدر تأسفه سزا بر حال! .. عجب بونلرک آرزو و خواهش لرینه سبب ندر؟
نیچون کندیلرینی بوکا حصر ایدرجه سننه چالیشیورلر؟ امثال واقرائی یاننده
سوسلی کز مک کندینی بکندر مک دها طوغریسی آنلره رجحانیتنی اثبات ایتک
ایچونمی؟ هیهات! .. انظار متأسفانه کزله شو سطرلری تعقیب ایدیکر!
بر چوغی کینر، قوشانیر کندیسینی انظار عالمه عرض ایله بر طرز عوام پسندانده
اجرای مماشات ایلر. آقشلره مظهر اولور. احتمال که بوسایه ده بر طاقم التفات
واحراماته ده نائل اولور. ایشته بونی ذهننده بیوده بیوده موده اولان رغبت
و خواهش آرتار. هر کون بر نوع البسه اکسا ایتک ایچون مصرف ایدر.
الحاصل هر کونکی تواتی اسراف درجه سننده اچه صرف ایتمه سببیت ویرر.
مثلاً قادینلر، بیچاره زوجیه پدرینی تضییق ایدر، اجبار ایدر؛ اک نهایت

بکندیکی اشیایی آدیور. هیچ برقیز تصور ایده بیلور میسکز که اون بش اون الی
باشنه کیردکن صکره آطلاس و یا ماتین فراجہ استمسون! و بو فراجہ بیده
آینه لی بیچم یعنی وجودینه صیم صیتی یا پیشه جق و جهله کسدر مسون؟

بن فضله اوله رق شونلریده بیلورم: اینجه یاشماق، اوروپا قابریقہ لرینک
اک بریحی واک نفیس معمولاتندن اولوب استملرینی تعداد کلفتندن چکندیکم
برطاقم اقمشه دن انتاری - بونلرک بیچملری، تنته و قوردله لری زمانک موده سی
اولق شرطیله - دها ممالک اجنبیه دن کلان پوتین قوندره لر، برچوق لیرالرک
صرفیله میدانہ کله جک تریناتندن عبارتدر.

مودیه یلتانلر کاملاً کنجاردن عبارت دکلدرد. یاشنی باشنی آلمش، چولق
چو جق صاحبی اولمش برچوق آدملر کورلمکده درکه سننه یا قشیمه جق برطرزده
دها طوغریسی کیسه سننه طوقه جق ضرری تأمل و حساب ایده میه جک قدر
ابلهانه برحاله یایمه بیکلر کبی سوسلنکدن چکنیمورلر؛ علی العموم بر اصول
طوتولمش آنک موجنجه حرکت اولنیور. یوز غروشہ تر تمیز و اولدجه نفیس
البسه کیمک ممکن اولدینی حالده الی یدی لیرا ایله کوچ بلا میدانہ چیقان
فرانسز قازمیرندن، لوئی چوخه سندن، فسونه دن اثوابه مراجعت اولنیور.
مقصد شیقلقمی؟ آرزوکر مطلقاً هر زمانک موده سنی تقلید می؟ . . . ایله
ایسه بن سزی اولقدر مکمل کیدیره میکه هم توالنکره تقیصه کلسون، همدہ
شیقلنکره خلل! . . . فضله اوله رق اوچ درث لیراده جبکرده قالبرده مصارف
یتیه و ضروریه کزه تخصیص ایدرسکز. دها کیله جک البسه بی عرض ایتمزدن
اول مقصد عاجزانه می بیان ایده می:

معمولات ملیه مزه عمومک رغبتی جلب ایتمک ایچون بوندن اون سننه
مقدم «بصیرت» غزته سنک بر نسخہ سنده پک چوق اخطاراتده بولنشدی.
اوزماندنبری بونک بعض جهتلرجه ثمره سی کورلدی. لکن امتعه اجنبیه یه
اولنان رغبت حیفا که کیتدکجه تراید ایدیور. خاطر لرده درکه مذکور غزته نک

اک تأثیرلی اک زیاده رقت آور فریادی شو ایدی: «اهالیزک امتعه و معمولات
اجنبیه یه حصر رغبت ایدوب مسنوعات ملکیه مزه ولوکه ادنا مرتبه اولسون
عرض رغبت والتفات ایتماسی و بزده کی صنعتکارلرک بو رغبتسزلکی کوروب
دوچار کریوه یأس و انقباضی و کرفقار محویت و انقراضی اولسی ماده لریدر.»
بونلری او قویوبده عبرتین اولماق امکانک خارجنده در. بز اوروپا اشیاء
وامتعه سنک نفاستی، ظرافتی، پارلاقغنی انکار ایدنلردن دکلز.

بوندن اول سویلنن بر سوزی تکرار ایدرز که اوروپا امتعه سنک نفاست
و اعمالنی ظاهریدر. حالبوکه ممالک شاهانه ده اعمال اولنان اشیانک متاتی
هر حالده آنلره رجحانیت حقنی قراندیرر. «حکمت و حقیقته صورتک نفاستنه
سیرتک متاتی فدا اولنه مامق لازم کلیر.» سوزینی ادراک ایده میه جک اولانلر
چو جق کبی رنگنه و پارلاقغنه آلدانه رق آنکی جهتدن متضرر اولور.

کیله جک البسه: قیشین اعلا فسحانه عامره منسوجاتی، غایت کوزل روم ایلی
شیاقلری. یازین ازمیدک پارلاق و ظریف رنگلی چوخه سی، فابریقہ لر مزده
نسج اولنان کتان. اشته بونلر آرزو و مزاجه موافق بر صورتده بیجدریلوب
دیکیدریلورسه پک کوزل اولور ظن ایدرز. پالطو، پانتالون، جاکت، یلک. . .
مثالو البسه نک منسوجات داخلیه مزدن اولق شرطیله نوجهله بیچیلوب میدانہ
کتوریله جکی مفصلاً بیان اولنه بیلورسه ده بوراده وظیفه مز موده جیلق
اولدیغندن سکوت عنه بر اقلغمزه مساعدده اولغیدر.

اشته ارباب وجدانی ایقاظ ایچون سویلنن سوزلر یالکز پانتولون، جاکت
کبی البسه اوزرینه دکلدرد. آناطولیده نه کوزل قماشلر میدانہ کتوریلور؛
کیمی ایسکی، کیمی یوکی، کیمسیده پاموقلی. بونلر کافه سی ظریف اولوب
پک اعلا برکوملک و یاخود مینتان (نیتن) یاپیله بیلیر. هلالی کوملکر، چو-
رابلر، مندیبلر پاتسقه دن اوچ کون بیله طیانه میان چوراب و مندیبلردن فنا میدر؟

ولو که فنا اولسون . معمولات داخلیه مزدن اولدینی ایچون خواهش کوسترملیزکه هم ارباب صنعت پاره قزانوب یکیدن شرکتر وجوده کلسین و همده امتعه تدریجاً نفاست پیدا ایلسون . یوقسه هر کوریلان شی تقلید اولنوبده او قدر فداکارلق ایدیلیر و سنوی (۶۰۰) فرانق وارداتی اولان بر آدم اورویا کنجلینی تقلید ایده جکم دیه قونتر کبی کینرسه، بیلم آرتق نصل اولور!

تبعه دولت علیه دن یرچوق خرستیان کورییورزکه بوندن برایکی سنه اوله قدر فس کیدیکی حالده شمعی بک اوغلی فرنکلرینی تقلید ایله «بونسوار!» دیدیکی زمان فس چیقاروب کیمک مشکل اولدیغندن شابقه کیمکه باشلادیلر.

« بزده صنایعک ترقی ایده مامسی ودها اصح تعبیر ایله ملکمزده موجود اولان صنعتلرک کمیّه برمتدن قومک احتیاجاتی ایفا ایده جک صورتده اولمامسی مادهلری باشلیجه فقدان فنون و معارفدن ایلری کلیدی منکر دکلسهده بونلره دهه برطاقم احوال و مواقعک دخی دخل کلیسی اولدینی انکار اولنه مز»

یاغجی زاده

عمر تاظم

